

VÝSLEDKY SÚŤAŽE CASTELLUM – NOVÉ CENTRUM RUSOVIEC

Ing. Samuel Polakovič
sekretár súťaže

Vyhodnotenie jednokolovej, urbanisticko-architektonickej, verejnej, anonymnej súťaže spracované podľa zápisu hodnotiaceho zasadnutia poroty z 26. 5. 2010.

Vyhlasovateľ: Mestská časť Bratislava-Rusovce, Bratislava, v spolupráci so spoločnosťou ROT – Oproti kaštielu, s. r. o., Bratislava – Rusovce

Porota: Ing. Akad. arch. Mária Lichvárová – predsedkyňa poroty, prof. Ing. arch. Peter Vodrážka, Ing. arch. Rudolf Žákovský, Radovan Jenčík, MUDr. Michal Tulek. Náhradník: Ing. Igor Unger
Sekretár súťaže: Ing. Samuel Polakovič
Prozvaný účastník: Dušan Antoš, starosta mestskej časti Bratislava - Rusovce (bez hlasovacieho práva)

Do termínu stanoveného na predkladanie súťažných návrhov, t.j. do 19. 5. 2010 do 14:00 hod. bolo predložených celkom 32 súťažných návrhov, z toho 27 bolo doručených osobne a 5 poštou.

1. cena 2.500,- eur - nebola udelená

2. cena 2.000,- eur

- návrh číslo 18
Autori: Ing. arch. M. Žitňanský, Ing. arch. V. Šimkovič, Ing. arch. P. Gonda. Spoluautor: Ing. arch. M. Tartal' a Ing. arch. M. Valúšek.
- návrh číslo 5
Autori: maK ateliér, Bratislava
Ing. arch. Karin Lexmann, Ing. arch. Martina Pintérová, Ing. Michal Polák

3. cena 1.500,- eur

- návrh číslo 17
Autori: GUTGUT, s. r. o., Bratislava
Ing. arch. Števo Polakovič, Ing. arch. Roman Halmi, Ing. arch. Peter Jurkovič, Ing. arch. Lukáš Kordík, Ing. arch. Ivan Prikopský

1. odmena 900,- eur

- Návrh č. 2
Autori: Ing. arch. Jozef Istenes, Mgr. art. Boris Kopaj v spolupráci s Colin McMurtry, Andrew Castle - 3dpix, Veľká Británia

2. odmena 400,- eur

- návrh č. 8
Autori: Ing. arch. Vladimír Zigo, Ing. arch. Marusia Zigová, Ing. arch. Ľubica Zemanová
- návrh č. 12
Autori: OFFICE110 architekti, s.r.o., Bratislava
Ing. arch. Peter Kopecký, Ing. arch. Martin Hörmann, Ing. arch. Richard Kastel
- návrh č. 22
Autori: ARDELINE, s. r. o., Bratislava
Mgr. art. Martin Hruška a Ing. Peter Bolebruch

- Návrh č. 26
Autori: Mgr. arch. Igor Lichý, Ing. arch. Tomáš Šebo, Mgr. arch. Nora Vranová v spolupráci s Mgr. Art. Miro Vrana

Hodnotenie poroty

Návrh číslo 5: Urbanistické riešenie tohto návrhu vychádza z orientácie osi verejného priestoru – námestia – smerom k parku kaštiela a Balkánskej ulici. Vyznačuje sa vhodným funkčno – prevádzkovým delením zástavby riešenej parcely do dvoch celkov a vertikálnou segregáciou funkcií s vyčlenením parterov na občiansku vybavenosť. Dopravu privádza do územia tromi napojeniami z Balkánskej ulice, pričom statická doprava je vhodne rozdelená medzi parkovacie plochy na povrchu a pod terénom. Nedostatkom návrhu sú dlhé hmoty objektov pozdĺž Balkánskej ulice a ulice Pohraničníkov, nevhodné umiestnenie komunikačných a obslužných priestorov bytov v parteri bloku D na fasáde smerom k Balkánskej ulici. Hmotovo-priestorová skladba, architektonický výraz a dispozičné riešenie objektov sa vyznačujú strohým štandardom „komplexnej bytovej výstavby“ z posledných desaťročí tzv. reálneho socializmu bez výraznejšieho invenčného prístupu.

Návrh číslo 18: Konceptcia riešenia spája motívy mestskej architektúry (kompaktný parter s dlhými presklenými pásmi obchodov a občianskej vybavenosti, podzemné parkovisko, uzavreté námestie so solitérnou zeleňou a mestským mobiliárom) s prvkami vidieckej obytnej architektúry (primerané výšky, solitérne plné hmoty bytových domov so šikmými strešnými plochami a výrezmi okien). Zapája ich do nevšedného výsledku spôsobom, ktorý nie je jednoduchou kolážou ich citácií, ale metaforou, v trojrozmernej kompozícii skosení, šikmých plôch a línií na neortogonálnom pôdoryse zástavby podnože parteru. Zdanlivo nesúrodá sieť smerov kontextuálne reaguje na okolité uličné čiary a hmoty solitérnej zástavby. Vhodné urbanistické a dopravné riešenie je prirodzenou súčasťou celku. Otáznym sa javí reálny podiel zelene na riešenej parcele (nielen z hľadiska dodržania regulatívov územia, ale aj ako fenoménu obytnej funkcie vo vidieckom sídle), ako aj pomer úžitkových plôch bytov na podlažnej ploche v polohe skosení pod úrovňou minimálnej svetlej výšky.

Návrh číslo 17: Tento návrh pracuje s dvomi základnými princípmi – “Dom a dvor” a “Dvor v dome”, ktoré vytvárajú päť ostrovov – dvorov, pričom tieto princípy pretavuje do súčasného architektonického výrazu. V návrhu sa objavuje aj nový verejný priestor polootvorených „dvorov“ orientovaných do Balkánskej ulice, pričom rozširuje verejný uličný koridor podobne ako pri typologicky tradičnom “šošovkovitom námestí” v centre Rusoviec. Na rozdiel od zadných dvorov bytov na prízemí, vytvárajúcich pokojné zázemie, je parter vnútorného dvora určený pre občiansku vybavenosť s vyššou mierou intimitity. Slabým miestom návrhu sa javí dopravné riešenie s jediným napojením statickej dopravy na teréne v podzemí a dopravnej obsluhy prevažnej časti územia na križaní ulíc Pohraničníkov a Balkánskej. Navrhovaná štruktúra vhodne dopĺňa bezprostredné okolie, ale aj širšiu historickú zástavbu Rusoviec mierkou zalamovaných a prerušovaných fasád, zvolenými materiálmi, strešnou kraji-

nou „domov so sedlovou strechou“ posadených na hmotu troch podlaží, ako aj gestom zachovania domu záhradkárov a multiplifikácie jeho hmotového vyznenia a vzťahu k Balkánskej ul. v novonavrhovaných dvoch objektoch.

Návrh číslo 2: Návrh definuje nové námestie ako dominantný priestor pozemku, kolmý na Balkánsku ulicu a rozširujúci sa rozsiahlemu anglickému parku. Námestie a objekty nového centra sú chápané ako prostriedok dialógu s architektúrou kaštiela. Funkčno – prevádzkové a hmotovo – priestorové riešenie spočíva v jasnom členení územia na dve zóny – polyfunkčná zástavba okolo nového námestia a monofunkčná obytná zóna. Dopravne je územie napojené tromi vstupmi z Balkánskej ulice s možnosťou obsluhy objektov občianskej vybavenosti a vytvorenia plôch statickej dopravy na povrchu aj pod jednotlivými objektami. Hmotovo – priestorové a architektonicko – výtvarné riešenie sa najviac približuje predstave vhodného zvládnutia nového centra Rusoviec. Menej šťastné je radenie obslužnej komunikácie pozdĺž Balkánskej ul. namiesto jej situovania v zadnom pláne parcely, nevhodné súhorizontály loggií orientovaných do Balkánskej ul. Rozsah dokumentácie nepochybne domysleného autorského zámeru s presvedčivým grafickým podaním sa paradoxne stal dôvodom, prečo návrh – v porovnaní s ostatnými súťažiacimi striktné využívajúcimi priestor stanovený súťažnými podmienkami – nemohol byť ocenený.

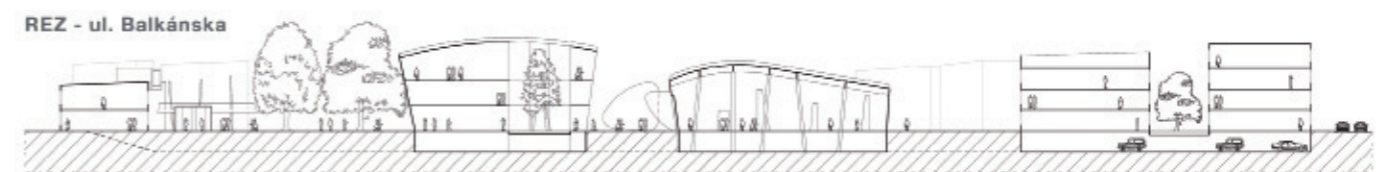
Návrh číslo 8: Návrh sa vyznačuje jasným konceptom z hľadiska línií pešieho pohybu v území, v ktorých križení sa nachádza ústredný priestor – námestie, ale uzavretie verejného priestoru do Lónyiaiovej ulice sa javí ako nevhodné. Z hľadiska funkčno – prevádzkového sústredenie a situovanie vjazdov do podzemných parkingov nie je vhodné vzhľadom na pôvodnú nízkopodlažnú zástavbu Lónyiaiovej ulice. Novonavrhovaný súbor je dostatočne

prestúpený plochami zelene. Architektonicko – výtvarné riešenie je možné akceptovať v danej lokalite prímestského charakteru.

Návrh číslo 12: Pozitívom tohto návrhu je dopravné napojenie riešeného územia, ktoré sa vyhlo zokruhovaniu dopravy, vhodná orientácia ústredného priestoru námestia, snaha o vytvorenie intímneho priestoru s predzáhradkami je akceptovateľná len v kontexte existujúcej rodinnej zástavby na Lónyiaiovej ulici, nie však už v časti územia medzi ulicou Pohraničníkov a Lónyiaiovou ulicou. Hmotovo – priestorové riešenie objektivej sústavy pôsobí nekonvenčne a sviežo, podobne nemožno mať výhrady voči naznačenému architektonicko – výtvarnému konceptu.

Návrh číslo 22: Tento návrh bol odmenený pre invenčný architektonicko – urbanistický výraz, ktorý sa inšpiroval v pôdorysnom aj hmotovo – priestorovom stvárnení historickými danosťami a prírodným rámcem riešenej lokality. Priestorovo a prevádzkovo prepája riešené územie s enklávou rusoveckého zámockého parku, čo však je z hľadiska dopravného v súčasnosti problematické. Mierka architektonických hmôt a architektonicko – výtvarné pojednanie je akceptovateľné, do kontrastu sa dostávajú dominantné architektonické objekty radnice a časti občianskej vybavenosti.

Návrh číslo 26: Tento návrh bol odmenený za prínos v hmotovo – dispozičnej konfigurácii námestia a budovy občianskej vybavenosti s vytvorením stupňovitého auditoria, avšak s nevhodnou orientáciou do dopravnej osi obytného sektoru pozdĺž Balkánskej ulice. V riešení absentuje využitie podzemných parkovacích plôch, čo znásobuje parkovacie plochy na teréne. V časti obytnej zástavby medzi ulicou Pohraničníkov a Lónyiaiovou ulicou nie je vhodné premiešavanie súkromných a verejných priestorov v riešenom území. Pozitívom je architektonicko – výtvarné riešenie bytových domov. Viac na www.castellum.sk ■

Pohľady z odmeneného návrhu č. 22 spoločnosti Ardeline

SÚŤAŽNÝ NÁVRH Č. 5 (2 000 EUR)

maK ateliér, Bratislava
Ing. arch. Karin Lexmann,
Ing. arch. Martina Pintérová, Ing. Michal Polák

CENA

Navrhované nové centrum Castellum sa nachádza v juhozápadnej časti MČ Rusovce v kontakte s hlavnou komunikačnou osou Balkánskej ulice. Poloha územia v rámci obce ponúka možnosť prevziať úlohu nového miestneho centra. Takéto riešenie by v budúcnosti malo byť podporené aj zmenou štátnej cesty I/2 za obchvat Rusoviec a teda vylúčenie tranzitnej dopravy a skludnenie na Balkánskej ulici, ktorú podporuje mestská časť.

Urbanistické riešenie

Ústredným prvkom urbanistického riešenia je centrálné námestie, okolo ktorého sa sústreďujú mestotvorné polyfunkčné objekty. Námestie je otvorené smerom do Balkánskej ulice na kulisu vysokých stromov v kaštielskom parku a gaštanovú alej na okraji námestia.

Objekt A tvorí smerom do námestia podluby, v ktorých je umiestnená reštaurácia, pošta a rôzne prenajímateľné priestory pre obchodíky. Na nároží od Rusovskej ulice je umiestnená pobočka banky. V pozdĺžnej línii objektu A je umiestnená pasáž, umožňujúca prechod návštevníkov od parkovišťa na ulici Pohraničníkov do centra námestia. Ďalšie nástupné miesto do námestia je od pasáže na severozápadnom nároží medzi objektami A a B, kde sa predpokladá peší prístup od Kováčsovej ulice.

Objekt B má centrálny situovaný vstup do dvojpodlažnej administratívy. Vstup je umiestnený medzi dvomi zachovanými veľkými stromami, ktoré podporujú významnosť a centrálnu polohu budovy. Riešenie predkladá možnosť miestnej samosprávy pre umiestnenie úradu na jemu hodnom mieste v novom centre. Ďalšie typické podlažia objektov A a B sú určené pre funkciu bývania.

Hlavné námestie je riešené prevažne ako nákupno - oddychová zóna s dostatkom spevnených plôch a voľných zelených priestranstiev pre prípadné konanie spoločenských podujatí a umiestnenie pódia. Námestie je dotvorené zachovanými vysokými stromami v centrálnej polohe a pozdĺž Lonyaiho ulice a prvkami záhradnej architektúry a mestského mobiliáru. Pre uzavretie uličnej čiary námestia a odklonenie ruchu námestia smerom k jestvujúcim rodinným domom na Lonyaiho ulici je navrhnutý prizemný objekt kaviarne otvorený smerom do námestia. V západnej časti objektu sú umiestnené aj verejné toalety.

Zadný trakt objektu B spolu s objektom C vytvára malý park. Bytový dom C je v kontakte s jestvujúcim bytovým domom na západe územia a tvorí s ním dvor s umiestnením parkovania, keďže aj jestvujúci bytový dom má v tejto polohe vjazdy do garáží.

Južne od centrálného námestia sa nachádzajú objekty D a E. V objekte D je v parteri v kontakte s námestím umiestnená prevádzka potravín s možnosťou parkovania v podzemných garážach, ako aj na teréne pred objektom. Pozdĺž objektu je rovnako ako na námestí použitý prvok pešej

promenády pozdĺž prevádzok v parteri. Typické podlažia objektu D sú určené pre funkciu bývania.

V objekte E je umiestnená prevádzka zdravotného strediska. Malý parčík s veľkými platanmi pred strediskom poskytuje pokojné prostredie pacientom a návštevníkom strediska a chráni zariadenie pred ruchom námestia. Objekt je len 2 podlažný s 3. ustúpeným podlažím, aby nepôsobil rušivo voči súkromným záhradám v susedstve. V ustúpenom podlaží sú umiestnené prenajímateľné priestory pre služby slúžiace zdravotníctvu – masáže, relax.

Riešenie zelene

Jedným z hlavných prístupov v riešení zelene je posúdenie jestvujúcich vzrastlých stromov a ich zachovanie v čo najväčšej miere. Solitéry ako brestovec zapadný (*Celtis occidentalis*) na hlavnom námestí tvoria jedinečný kompozičný prvok a hodnotu, ktorú je ťažko nahradíť novou výsadbou.

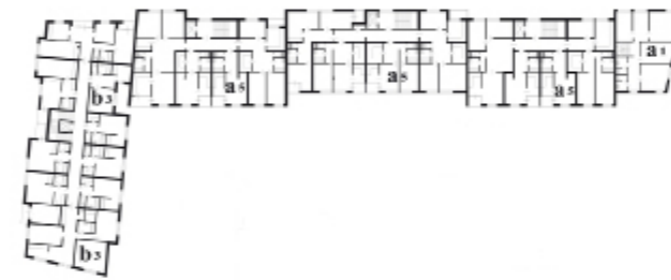
Pozdĺž Balkánskej ulice je zachovaná a doplnená alej pagaštanov konských (*Aesculus hippocastanum*), ktoré tvoria typický prvok tejto časti mesta.

Na hlavnom námestí je záhradná architektúra

prezentovaná prvkami líniových výsadiel trvaliek, ktoré členia spevnené plochy a navádzajú do centra námestia. Centrálne je umiestnená fontána, ktorá je priamo zapustená do dlažby námestia.

Dopravné riešenie

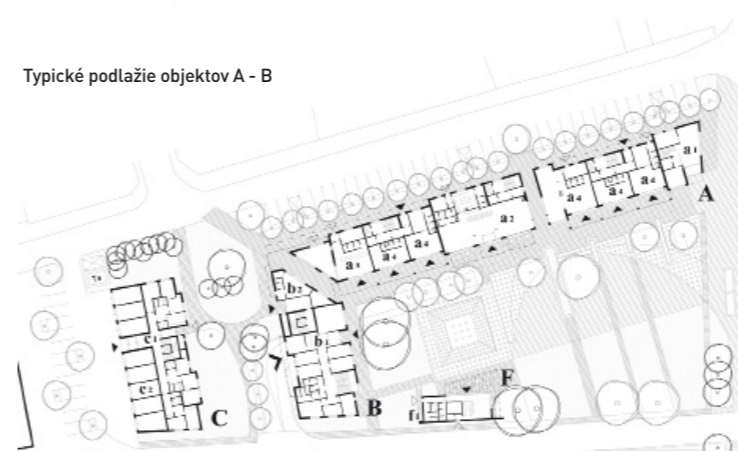
V území sú zachované všetky pôvodné dopravné vstupy a komunikácie. Navrhované podzemné parkovanie slúži pre byty, prípadne majiteľov prevádzok. Krátkodobé parkovanie návštevníkov je riešené pozdĺž Ulice pohraničníkov, pred potravinami a za zdravotným strediskom. ■

Typické podlažia objektov A - B

Typické podlažia objektu C

Pôdorys parteru

Rez objektom B, pohľad A

Pohľad D, rez objektom E

Uličný pohľad D